

GUÍA DOCENTE DEL MASTER EN ENSENYANCES ARTÍSTIQUES DE INTERPRETACIÓ E INVESTIGACIÓ DE LA MÚSICA

GUIA DOCENT DEL MASTER EN ENSEÑANZAS ARTÍSTICAS DE INTERPRETACIÓN E INVESTIGACIÓN DE LA MÚSICA

Curs /Curso

Nom de l'assignatura

Nombre de la asignatura

INSTRUMENT PRINCIPAL/ INSTRUMENT PRINCIPAL

2025-2026

Instrument/ Instrumento

FAGOT

1.- Dades d'identificació de l'assignatura

Datos de identificación de la asignatura

1.1. Dades generals de l'assignatura

Datos generales de la asignatura

Crèdits ECTS <i>Créditos ECTS</i>	18	Semestral/ Anual <i>Semestral/Anual</i>	ANUAL
Centre <i>Centro</i>	Conservatori Superior de Música "Óscar Esplá" <i>Conservatorio Superior de Música "Óscar Esplá"</i>		
Postgrado <i>Postgrau</i>	Màster en Ensenyaments Artístics d'Interpretació i Investigació de la Música / Máster en Enseñanzas Artísticas de Interpretación e Investigación de la Música		
Idioma/es en que s'imparteix l'assignatura <i>Idioma/s en que se imparte la asignatura</i>	CASTELLÀ/ VALENCIÀ CASTELLANO/ VALENCIANO		
Web assignatura <i>Web asignatura</i>			
Itinerari <i>Itinerario</i>	Música barroca, música clàssica, música romàntica i música moderna i contemporània (s. XX i XXI). <i>Música barroca, música clásica, música romántica y música moderna y contemporánea (s. XX y XXI).</i>		
Tipus de Matèria <i>Tipo de Materia</i>	INSTRUMENT/ INSTRUMENTO		

1.2. Professorat, horari, aula i contextualització de la assignatura

Profesorado, horario, aula y contextualización de la asignatura

Nom del Professor <i>Nombre del Profesor</i>	Rafael Zanón Miquel
Correu electrònic <i>Correo electrónico</i>	r.zanonmiquel@iseacv.gva.es
Titulació acadèmica <i>Titulación académica</i>	Rafael Zanón Miquel. Títol de Professor Superior i Màster Universitari

<p>Experiència docent <i>Experiencia docente</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - 1991-1996 Professor de fagot el Conservatori Profesional de Música de Gijón (Astúries) - 1996-2017 Professor superior de fagot al Conservatorio Superior de Música "Eduardo Martínez Torner" del Principado de Asturias, en Oviedo (Astúries) - 2017-2022 Profesor de fagot al Conservatori Professional de Música "Guitarrista José Tomás" d'Alacant - 2022-2023 Professor de fagot al Conservatori Professional de Música d'Altea (Alacant) - 2023- Catedràtic de fagot al Conservatori Superior de Música "Óscar Esplá" d'Alacant.
<p>Horari de l'assignatura <i>Horario de la asignatura</i></p>	<p>Dimecres de 9:00 a 10:30 aula E003</p>
<p>Horari de Tutoria <i>Horario de Tutoria</i></p>	<p>Dilluns de 8:00 a 9:00</p>
<p>Horari d'atenció al estudiant <i>Horario de atención al estudiante</i></p>	<p>Dimarts de 8:00 a 9:00</p>

Aula on s'imparteix <i>Aula donde se imparte</i>	
<p>Perfil professional del professor i investigador <i>Perfil profesional del profesor e investigador</i></p>	<p>Natural de Manises, València, comença els seus estudis de música en la Societat Musical "L'Artística Manisense", continuant-los posteriorment en el Conservatori Superior de Música "Joaquín Rodrigo" de València on obté, en 1993, el títol de Professor Superior de Fagot i el Premi d'Honor Fi de Grau Superior amb el professor José Enguídanos Arastey. Ha ampliat els seus estudis amb Vicente Merenciano, solista de l'Orquestra d'RTVE, Enrique Abargues, solista de la ONE, Vincenzo Menghini, solista de l'Orquestra de la RAI de Torí i amb Karl Otto Hartmann en la Musikhochschule de Freiburg, Alemanya.</p> <p>Ha sigut membre integrant de la Jove Orquestra Nacional d'Espanya i ha col·laborat amb diverses orquestres espanyoles. En el camp de la música de cambra ha format part del "Octet Ibèrica" i del Quintet de Vent "Tempus". Ha sigut, així mateix, membre dels Cors de la Fundació "Príncep d'Astúries".</p> <p>Des de 1996 a 2017 va ser professor de Fagot del Conservatori Superior de Música del Principat d'Astúries "Eduardo Martínez Torner".</p> <p>De 2017 a 2023 ha sigut professor del Conservatori Professional de Música "Guitarrista José Tomàs" d'Alacant.</p> <p>Fagot solista de l'Orquestra Simfònica Ciutat de León "Odón Alonso" de 1999 a 2008.</p> <p>Està en possessió del Màster en Música, Comunicació i Institucions a l'Espanya contemporània per la Universitat d'Oviedo.</p> <p>Actualment és catedràtic de fagot en el Conservatori Superior de Música "Óscar Esplá" d'Alacant.</p> <p>Natural de Manises, València, empieza sus estudios de música en la Sociedad Musical "La Artística Manisense", continuándolos posteriormente en el Conservatorio Superior de Música "Joaquín Rodrigo" de València donde obtiene, en 1993, el título de Profesor Superior de Fagot y el premio de Honor Fin de Grado Superior con el profesor José Enguídanos Arastey. Ha ampliado sus estudios con Vicente Merenciano, solista de la Orquesta de RTVE, Enrique Abargues, solista de la ONE, Vincenzo Menghini, solista de la Orquesta de la RAI de Turín y con Karl Otto Hartmann en la Musikhochschule de Freiburg, Alemania.</p> <p>Ha sido miembro integrante de la Joven Orquesta Nacional de España y ha colaborado con varias orquestas españolas. En el campo de la música de cámara ha formado parte del "Octeto Ibérica" y del Quinteto de Viento "Tempus". Ha sido, asimismo, miembro del Coro de la Fundación "Príncipe de Asturias".</p> <p>Desde 1996 a 2017 fue profesor de Fagot del Conservatorio Superior de Música del Principado de Asturias "Eduardo Martínez Torner".</p> <p>De 2017 a 2023 ha sido profesor del Conservatorio Profesional de Música "Guitarrista José Tomás" de Alicante.</p> <p>Fagot solista de la Orquesta Sinfónica Ciudad de León "Odón Alonso" de 1999 a 2008.</p> <p>Está en posesión del Máster en Música, Comunicación e Instituciones en la España contemporánea por la Universidad de Oviedo.</p> <p>Actualmente es catedrático de fagot en el Conservatorio Superior de Música "Óscar Esplá" de Alicante.</p>

--	--

1.3.-Objectius generals i contribució de l'assignatura al perfil professional de la titulació.

Objetivos generales y contribución de la asignatura al perfil profesional de la titulación.

- Adquirir una formació avançada de caràcter especialitzat, orientada a l'especialització Professional.
- Fomentar un procés de desenvolupament artístic continu i d'alta qualitat que estiga en connexió amb les normatives de l'Espai Europeu d'Educació Superior.
- Preparar als músics a l'entrada al món laboral professional al màxim nivell
- Fomentar en els estudiants la confiança en si mateixos.
- Proporcionar als estudiants un entorn d'aprenentatge que els possibilita reconèixer i desenvolupar les seues potencialitats.

- Adquirir una formación avanzada de carácter especializado, orientada a la especialización Profesional.*
- Fomentar un proceso de desarrollo artístico continuo y de alta calidad que esté en conexión con las normativas del Espacio Europeo de Educación Superior.*
- Preparar a los músicos a la entrada al mundo laboral profesional al máximo nivel*
- Fomentar en los estudiantes la confianza en sí mismos.*
- Proporcionar a los estudiantes un entorno de aprendizaje que les posibilite reconocer y desarrollar sus potencialidades.*

Contribució de l'assignatura al perfil professional de la titulació

El student de màster en Interpretació haurà de ser un professional qualificat amb un domini complet de les tècniques d'interpretació de l'instrument i el seu repertori

Haurà d'estar preparat/a per a exercir una labor interpretativa d'alt nivell d'acord amb les característiques de la seua modalitat i especialització, tant en el paper de solista com formant part d'un conjunt, així com, en el seu cas, en la seua condició d'interprete acompanyant de música i de dansa. Haurà de conèixer les característiques tècniques i acústiques del seu instrument, aprofundint en el seu desenvolupament històric.

Haurà de tindre alta formació per a l'exercici de l'anàlisi i del pensament musical, i disposar d'una sòlida formació metodològica i humanística que l'ajude en la tasca d'investigació afí a l'exercici de la seua professió.

També ha de desenvolupar les competències de memorització i d'actuació tant en un escenari públic com enfront d'un tribunal, de manera que permeta afrontar els reptes de la vida professional.

Contribución de la asignatura al perfil profesional de la titulación

El estudiante de máster en Interpretación deberá ser un profesional cualificado con un dominio completo de las técnicas de interpretación del instrumento y su repertorio.

Deberá estar preparado/a para ejercer una labor interpretativa de alto nivel de acuerdo con las características de su modalidad y especialización, tanto en el papel de solista como formando parte de un conjunto, así como, en su caso, en su condición de interprete acompañante de música y de danza. Deberá conocer las características técnicas y acústicas de su instrumento, profundizando en su desarrollo histórico.

Deberá tener formación para el ejercicio del análisis y del pensamiento musical, y disponer de una sólida formación metodológica y humanística que le ayude en la tarea de investigación afín al ejercicio de su profesión.

También debe desarrollar las competencias de memorización y de actuación tanto en un escenario público como frente a un tribunal, de modo que permita afrontar los retos de la vida profesional.

1.4 Coneixements previs

Conocimientos previos

Sense requisits previs, mínims o necessaris per a cursar l'assignatura. Es poden afegir coneixements recomanats i/o relació amb altres assignatures de la mateixa titulació.

Sin requisitos previos, mínimos o necesarios para cursar la asignatura. Se pueden añadir conocimientos recomendados y/o relación con otras asignaturas de la misma titulación

Sense requisits previs.

Sin requisitos previos.

2.- Competències de l'assignatura i la seua relació amb les competències generals i específiques del títol.

Competencias de la asignatura y su relación con las competencias generales y específicas del título.

- Demostrar un alt nivell de coneixements tècnics i estructurals de les obres més representatives de la seua àrea d'especialització. CG1, CG7, CG9.
- Dominar la tècnica instrumental i corporal i les variants estilístiques que requereixen els repertoris de la seua àrea d'especialització. CE5
- Ser capaç de desenvolupar, presentar i demostrar públicament programes d'alt nivell que siguen coherents i adequats a l'itinerari triat. CG4, CE3.
- Conèixer la teoria i l'aplicació pràctica de la interrelació entre estructura i interpretació musical. CE 1, CE7.
- Ser capaç de vincular la seua activitat musical amb altres disciplines musicals, científiques, humanístiques i artístiques. CG2, CG3, CG8.
- Ser capaç d'utilitzar una metodologia d'estudi i investigació que li capacite per al continu desenvolupament de la seua activitat musical. CG5
- Conèixer les implicacions escèniques que comporta l'activitat professional. CE6.
- *Demostrar un alto nivel de conocimientos técnicos y estructurales de las obras más representativas de su área de especialización. CG1, CG7, CG9.*
- *Dominar la técnica instrumental y corporal y las variantes estilísticas que requieren los repertorios de su área de especialización. CE5*
- *Ser capaz de desarrollar, presentar y demostrar públicamente programas de alto nivel que sean coherentes y adecuados al itinerario elegido. CG4, CE3.*
- *Conocer la teoría y la aplicación práctica de la interrelación entre estructura e interpretación musical. CE 1, CE7.*
- *Ser capaz de vincular su actividad musical con otras disciplinas musicales, científicas, humanísticas y artísticas. CG2, CG3, CG8.*
- *Ser capaz de utilizar una metodología de estudio e investigación que le capacite para el continuo desarrollo de su actividad musical. CG5*

- Conocer las implicaciones escénicas que conlleva la actividad profesional. CE6.

3.- Continguts de l'assignatura i organització temporal Contenidos de la asignatura y organización temporal	
Descripció per blocs de contingut, unitats didàctiques, temes,... <i>Descripción por bloques de contenido, unidades didácticas, temas,...</i>	Planificació temporal <i>Planificación temporal</i>
<ol style="list-style-type: none"> Repertori avançat de l'instrument/veu que abaste des del Barroc a la música contemporània. Estudis i obres dels grans compositors. Les grans formes: la fugida, sonates, variacions, el concert, etc. Criteris interpretatius. Tècnica de l'instrument/veu: exercicis i estudis aplicats al repertori que es treballarà en cada itinerari. Estil, frasege, dicció, dinàmica, agògica, etc. La memòria en el repertori instrumental/vocal. Diversos procediments teòrics i pràctics: memòria digital, tàctil, auditiva, visual, nominal, etc. Tècniques d'estudi avançades: procés i desenvolupament d'aquestes, que abaste un estudi detallat del compositor, l'època i l'estil Mètodes analítics aplicats al repertori: mètodes tradicionals, anàlisis Schenkeriano, aproximació psicològica (Meyer, Reti), anàlisi semiòtica, anàlisi comparativa, anàlisi per categories (LaRue). El recital públic. Del ritual pedagògic-artístic al ritual escènic: la presència. Consciència corporal i educació somàtica del moviment: aplicacions tècniques, expressives i creatives en la interpretació musical i escènica. Elements, procediments i tècniques de concentració, respiració i relaxació. La por escènica: actitud del músic davant l'ansietat i l'estrés. Tècniques de comunicació en públic (en l'escenari i davant un tribunal). 	<p>La planificació temporal de les unitats didàctiques a treballar estaran enfocades amb la finalitat de dur a terme cadascuna de les competències nomenades. L'espai temporal per a aquestes unitats didàctiques variaren segons els procediments i aprenentatges a desenvolupar, com la tècnica musical, expressiva i humanitària, segons la seua influència en l'aprenentatge. El temps dedicat a totes les unitats didàctiques s'acoblaran als nivells d'aprenentatge segons les característiques personals de cada alumne.</p>
<ol style="list-style-type: none"> <i>Repertorio avanzado del instrumento/voz que abarque desde el Barroco a la música contemporánea. Estudios y obras de los grandes compositores. Las grandes formas: la fuga, sonatas, variaciones, el concierto, etc. Criterios interpretativos.</i> <i>Técnica del instrumento/voz: ejercicios y estudios aplicados al repertorio que se trabajará en cada itinerario. Estilo, fraseo, dicción, dinámica, agógica, etc.</i> <i>La memoria en el repertorio instrumental/vocal. Diversos procedimientos teóricos y prácticos: memoria digital, táctil, auditiva, visual, nominal, etc.</i> <i>Técnicas de estudio avanzadas: proceso y desarrollo de las mismas, que abarque un estudio pormenorizado del compositor, la época y el estilo</i> <i>Métodos analíticos aplicados al repertorio: métodos tradicionales, análisis Schenkeriano, aproximación psicológica (Meyer, Reti), análisis semiótico, análisis comparativo, análisis por categorías (LaRue).</i> 	<p><i>La planificación temporal de las unidades didácticas a trabajar estaran enfocadas con el fin de llevar a cabo cada una de las competencias nombradas. El espacio temporal para estas unidades didácticas variaran según los procedimientos y aprendizajes a desarrollar, como la técnica musical, expresiva y humanitaria, según su influencia en el aprendizaje. El tiempo dedicado a todas las unidades didácticas se acoplarán a los niveles de aprendizaje según las características personales de</i></p>

6. <i>El recital públic. Del ritual pedagógico-artístico al ritual escénico: la presencia. Conciencia corporal y educación somática del movimiento: aplicaciones técnicas, expresivas y creativas en la interpretación musical y escénica. Elementos, procedimientos y técnicas de concentración, respiración y relajación. El miedo escénico: actitud del músico ante la ansiedad y el estrés. Técnicas de comunicación en público (en el escenario y ante un tribunal).</i>	<i>cada alumno.</i>
---	---------------------

4.- Resultats d'aprenentatge

Resultados de aprendizaje

4.1.- Relació entre els resultats d'aprenentatge i les competències <i>Relación entre los resultados de aprendizaje y las competencias</i>	
Resultats d'aprenentatge <i>Resultados de aprendizaje</i>	Competències <i>Competencias</i>
RA1. Demostrar un alt nivell de coneixements tècnics i estructurals de les obres més representatives de la seua àrea d'especialització. RA2. Construir una idea interpretativa coherent i pròpia. RA3. Desenvolupar i presentar públicament programes d'alt nivell amb el repertori significatiu de cada època, demostrant el domini en la tècnica instrumental i corporal, els criteris interpretatius i l'estil adequat. RA4. Conèixer els processos i recursos propis del treball fagotístic i dominant adequadament la lectura a primera vista, mostrant flexibilitat davant les indicacions del director i capacitat d'integració en el grup.	CE-1, CE-2,CE-3,CE-4,CE-5,CE-6,CE-7,CE-8, CE-9 CG-1,CG-2,CG-3,CG-4,CG-5,CG-6,CG-7, CG-8,CG-9
RA1. <i>Demostrar un alto nivel de conocimientos técnicos y estructurales de las obras más representativas de su área de especialización.</i> RA2. <i>Construir una idea interpretativa coherente y propia.</i> RA3. <i>Desarrollar y presentar públicamente programas de alto nivel con el repertorio significativo de cada época, demostrando el dominio en la técnica instrumental y corporal, los criterios interpretativos y el estilo adecuado.</i> RA4. <i>Conocer los procesos y recursos propios del trabajo fagotístico y dominando adecuadamente la lectura a primera vista, mostrando flexibilidad ante las indicaciones del director y capacidad de integración en el grupo.</i>	CE-1, CE-2,CE-3,CE-4,CE-5,CE-6,CE-7,CE-8, CE-9 CG-1,CG-2,CG-3,CG-4,CG-5,CG-6,CG-7, CG-8,CG-9

Nota important: Les competències estan expressades en un sentit genèric pel que és necessari incloure en la guia docent els resultats d'aprenentatge. Aquests resultats constitueixen una concreció d'una o diverses competències, fent explícit el grau de domini o acompliment que ha d'adquirir l'alumnat i contenen en la seua formulació el criteri amb el qual van a ser avaluades. Els resultats d'aprenentatge evidencien allò que l'alumnat serà capaç de demostrar en finalitzar l'assignatura o matèria i reflecteixen, així mateix, el grau d'adquisició de la competència o conjunt de competències.

Nota importante: Las competencias están expresadas en un sentido genérico por lo que es necesario incluir en la guía docente los resultados de aprendizaje. Estos resultados constituyen una concreción de una o varias competencias, haciendo explícito el grado de dominio o desempeño que debe adquirir el alumnado y contienen en su formulación el criterio con el que van a ser evaluadas. Los resultados de aprendizaje evidencian aquello que el alumnado será capaz de demostrar al finalizar la asignatura o materia y reflejan, asimismo, el grado de adquisición de la competencia o conjunto de competencias.

5.- Metodologia y pla de treball <i>Metodología y plan de trabajo</i>			
5.1. Activitats de treball presencials <i>Actividades de trabajo presenciales</i>			
ACTIVITATS EDUCATIVES <i>ACTIVIDADES EDUCATIVAS</i>	Descripció <i>Descripción</i>	Percentatge del total <i>Porcentaje del total</i> %	Volum treball (en hores) <i>Volumen trabajo</i> (en horas)
Classe presencial <i>Clase presencial</i>	Classes presencials pràctiques en les quals es treballarà tècnic i estilísticament els continguts de l'assignatura (incloent demostracions del professor), anàlisi i metodologia d'estudi. Es debatiran i realitzaran activitats utilitzant diferents recursos docents, amb especial èmfasi en el repertori propi del itinerari. <i>Clases presenciales prácticas en las que se trabajarán técnica y estilísticamente los contenidos de la asignatura (incluyendo demostraciones del profesor), análisis y metodologías de estudio. Se debatirán y realizarán actividades utilizando distintos recursos docentes, con especial énfasis en el repertorio propio del itinerario.</i>	10%	45
Tutories <i>Tutorías</i>	Les tutories individuals i col·lectives hauran de servir com a mitjà per a coordinar als/as estudiants en les tasques individuals i de grup, així com per a avaluar tant els progressos individuals com les activitats i la metodologia docent. <i>Las tutorías individuales y colectivas deberán servir como medio para coordinar a los/as estudiantes en las tareas individuales y de grupo, así como para evaluar tanto los progresos individuales como las actividades y la metodología docente.</i>	5%	22,5
Avaluació <i>Evaluación</i>	Avaluació continua del procés d'aprenentatge. Recital Fi de Master. <i>Evaluación continua del proceso de aprendizaje. Recital Fin de Master</i>	5%	22,5
Recitals <i>Recitales</i>	Audicions, concert i recitals de l'alumne on haurà d'aplicar els coneixements adquirits al llarg del curs. <i>Audiciones, conciertos y recitales del alumno donde deberá aplicar los conocimientos adquiridos a lo largo del curso.</i>	5%	22,5
SUBTOTAL		25%	112,5
5.2 Activitats de treball autònom <i>Actividades de trabajo autónomo</i>			
ACTIVITATS EDUCATIVES <i>ACTIVIDADES EDUCATIVAS</i>	Descripció <i>Descripción</i>	Percentatge del total <i>Porcentaje del total</i> %	Volum treball (en hores) <i>Volumen trabajo</i> (en horas)
Treballs pràctics <i>Trabajos prácticos</i>	Preparació d'activitats pràctiques vinculades a l'assignatura: assajos, tasques de afinació de l'instrument, posada a punt, etc. <i>Preparación de actividades prácticas vinculadas a la asignatura: ensayos, tareas de afinación del instrumento, puesta a punto, etc.</i>	10%	45
Estudi pràctic <i>Estudio práctico</i>	Estudi pràctic, realització de tasques i preparació de classes, exàmens i recitals individuals. <i>Estudio práctico, realización de tareas y preparación de clases, exámenes y recitales individuales.</i>	60%	270
Activitats complementàries <i>Actividades complementarias</i>	Activitats formatives relacionades amb l'assignatura: assistència a concerts, conferències, lectures complementàries, cerca de repertori, etc. <i>Actividades formativas relacionadas con la asignatura: asistencia a conciertos, conferencias, lecturas complementarias, búsqueda de repertorio, etc.</i>	5%	22,5
SUBTOTAL		75%	337,5
TOTAL			450

6.- Sistema d'avaluació i qualificació
*Sistema de evaluación y calificación***6.1. Criteris d'avaluació**
Criterios de evaluación

Per a l'avaluació de l'assignatura, s'estarà a lo disposat en l'article 9 del Reial decret 631/2010, en virtut del qual, l'avaluació del procés d'aprenentatge de l'estudiant es basarà en el grau i nivell d'adquisició i consolidació de les competències definides en el Màster. L'avaluació serà diferenciada per assignatures i tindrà un caràcter integrador en relació amb les competències definides per a cadascuna d'elles en el pla d'estudis; serà contínua i global, tindrà caràcter orientador i formatiu, i haurà d'analitzar els processos d'aprenentatge individual i col·lectiu. La qualificació, representació última del procés d'avaluació, haurà de ser reflex de l'aprenentatge individual, entés no sols com l'adquisició de coneixements, sinó com un procés que té a veure fonamentalment amb canvis intel·lectuals i personals de els/as estudiants en trobar-se amb situacions noves que exigeixen desenvolupar capacitats de comprensió i raonament noves al seu torn.

La informació per a evidenciar l'aprenentatge serà recollida, principalment, mitjançant:

- Seguiment periòdic del progrés de els/as estudiants, tant a l'aula com en tutories individuals i en grup.
- Avaluació dels treballs encomanats.
- Valoració de la participació individual i en grup, tant a l'aula com en les tasques que es realitzen fora d'ella.
- Realització d'un recital lliure d'una duració que no excedisca 50 minuts.
- El procés d'avaluació de els/as estudiants pot incloure l'elaboració d'un informe del grau d'adquisició individual dels resultats d'aprenentatge

Para la evaluación de la asignatura, se estará a la dispuesto en el artículo 9 del Real Decreto 631/2010, en virtud del cual, la evaluación del proceso de aprendizaje del estudiante se basará en el grado y nivel de adquisición y consolidación de las competencias definidas en el Máster. La evaluación será diferenciada por asignaturas y tendrá un carácter integrador en relación con las competencias definidas para cada una de ellas en el plan de estudios; será continua y global, tendrá carácter orientador y formativo, y deberá analizar los procesos de aprendizaje individual y colectivo. La calificación, representación última del proceso de evaluación, deberá ser reflejo del aprendizaje individual, entendido no sólo como la adquisición de conocimientos, sino como un proceso que tiene que ver fundamentalmente con cambios intelectuales y personales de los/as estudiantes al encontrarse con situaciones nuevas que exigen desarrollar capacidades de comprensión y razonamiento nuevas a su vez.

La información para evidenciar el aprendizaje será recogida, principalmente, mediante:

- Seguimiento periódico del progreso de los/as estudiantes, tanto en el aula como en tutorías individuales y en grupo.
- Evaluación de los trabajos encomendados.
- Valoración de la participación individual y en grupo, tanto en el aula como en las tareas que se realicen fuera de ella.
- Realización de un recital libre de una duración que no exceda 50 minutos
- El proceso de evaluación de los/as estudiantes puede incluir la elaboración de un informe del grado de adquisición individual de los resultados de aprendizaje.

6.2. **Sistemas de recuperació** *Sistemas de recuperación*

Realització d'un recital lliure d'una duració que no excedisca 50 minuts

El procés d'avaluació de els/as estudiants pot incloure l'elaboració d'un informe del grau d'adquisició individual dels resultats d'aprenentatge.

Realización de un recital libre de una duración que no exceda 50 minutos

El proceso de evaluación de los/as estudiantes puede incluir la elaboración de un informe del grado de adquisición individual de los resultados de aprendizaje.

7.- **Bibliografia** *Bibliografía*

- PISTON, Walter (1978) *Orquestación*. Real Musical S.A. Madrid
- CASELLA, Alfredo; MORTARI, Virgilio (1950) *La técnica de la orquesta contemporánea*. Ricordi Milán
- BAINES, Anthony (1991) *Woodwind instruments and their history*. Dover Publications, INC. New York
- SADIE, Stanley (1980) *The new grove dictionary of Music and Musicians*. Macmillan Publishers Limited. Londres
- GROVE DICTIONARY OF MUSIC AND MUSICIANS. <https://www.oxfordmusiconline.com/grovemusic>
- ECO, Umberto (2010) *Como se hace una tesis*. Editorial Gedisa. Barcelona
- ADLER, Samuel (2006) *El estudio de la Orquestación*. Idea Books.
- RUIZ SANTOS, Isabel (2007) *Vicente Merenciano: La introducción del sistema alemán de Fagot en España*. Trabajo inédito. Madrid
- ÁLVAREZ ROZADA, Mª Cristina (2011) *La influencia de Don Vicente Merenciano en el panorama fagotístico actual*. Trabajo inédito. Oviedo
- GARCÍA MARTÍN, Ramiro (2008) *La implantación del sistema alemán de Fagot en Madrid a través de la figura de don Vicente Merenciano Silvestre*. Trabajo inédito. San Sebastián.
- KOPP, J.B.: *The Bassoon*. Yale University Press.
- LANGWILL, L.G.: *The Bassoon and Double Bassoon*.
- BARTOLOZZI, Bruno (1967) *new sounds for Woodwind*. Oxford University Press. London
- LEIGH SAMPSON, J. (2014) *Contemporary techniques for the bassoon: Mutiphonics*. ADJ·ective New Music, LLC. United States of America.

TÈCNICA I FORMACIÓ ESPECIALITZADA/ TÉCNICA Y FORMACIÓN ESPECIALIZADA

- PIARD, M.: 16 Estudios característicos.
- GIAMPIERI, A.: 16 Studi Giornalieri di perfezionamento.

- RODE, P.: 15 Caprichos.
- BOZZA, E.: Quince études Journalières.
- BOZZA, E.: Grafismos.
- LACOUR, G.: 22 Dodécaprices.
- RØNNES, R.: 16 Studies for The Orchestra Bassoonist

REPERTORI A SOL, O AMB ACOMPANYAMENT DE PIANO/ REPERTORIO A SOLO, O CON ACOMPAÑAMIENTO DE PIANO

Música Barroca/ Música Barroca

- VIVALDI, A: Conciertos para Fagot.
- BACH, J. S.: Estudi de, almenys, una de les 6 Suites per a Violoncel/ *Estudio de, al menos, de una de las 6 Suites para violoncello*
- BACH, J. S.: Partitita BWV 1013
- BACH, C. P. E.: Sonata en Re m
- FASCH, J. F.: Sonata en Do M
- TELEMANN, G. P.: Sonata en Fa M
- TELEMANN, G. P.: Sonata en Mi m

Música Clàssica/ Música Clásica

- STAMITZ, K.: Concierto en Fa Mayor.
- MOZART, W. A.: Concierto en Si bemol Mayor.
- KOZELUH, J. A. : Concierto en Do M.
- DEVIENNE, F.: Sonata para Fagot y bajo continuo op. 24 nº 3
- REICHA, A.: Sonata en Sib M
- DANZI, F.: Concierto en Fa Mayor

Música Romàntica/ Música Romàntica

- HUMMEL, J. N.: Grand Concerto.
- ROSSINI, G.: Concerto.
- JACOBI, C.: Concertino op. 7.
- JACOBI, C.: Introducció i polonesa op. 9.
- CRUSELL, B.: Concertino.
- KALLIWODA, J. W.: Variaciones y Rondó.
- KREUTZER, C.: Variaciones para fagot y orquesta.
- DAVID, F.: Concertino en Sib M op. 12
- BERWALD, F.: Concertpiece op. 2.
- SAINT-SAËNS, C.: Sonata.

Música Contemporanea (s. XX-XXI)/ Música Contemporanea

- BOZZA, E.: Concertino.
- DUCLOS, R.: Fagottino.
- BOUTRY, R.: Interferencias para fagot y piano.
- BITSCH, M.: Concertino.
- VILLA-LOBOS, H.: Ciranda das sete notas.
- TANSMAN, A.: Suite.
- TANSMAN, A.: Sonatina.
- FRANÇAIX, J.: Divertissement.
- JOLIVET, A.: Concierto.
- MAIXANDEAU, M.: Lied et Rondó four Bassoon and Piano.
- MANCHADO TORRES, M.: Notas para la paz.
- THUNEMANN, K.: Variaciones sobre un tema de Paganini.

- BLANQUER, A.: Concierto
- CANET, J. E.: Sonatina
- TOMASSI, H.: Concierto
- NUSSIO, O.: Variazioni su un' Arietta di pergolesi.
- PERSICHETTI, V.: Parable for Solo Bassoon op. 110
- WILLSON O.: Rhapsody.
- BISCHOF, R.: Transfiguración para fagot solo op. 42.
- WILLIAMS, J.: The Five Sacred Trees
- ROTA, N.: Concierto.

Qualsevol altra obra de repertori de Fagot, de dificultat concorde al màster, pertanyents als períodes: Barroc, Clàssic, Romàntic i Modern.

Cualquier otra obra de repertorio de Fagot, de dificultad acorde al máster, pertenecientes a los períodos: Barroco, Clásico, Romántico y Moderno.

8.- Annex

Annex